

นิพนธ์ต้นฉบับ

การสำรวจความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตรในกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนามพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เฉลิมลักษณ์ มหิพันธ์*, แสงแข ขำนาญวงกิจ*, ซาคริยา วีระเนตร* และอิสรา รัชกุล**

*กองกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

**กองจิตเวชและประสาทวิทยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ที่มา: ความเครียดของกำลังพลที่ปฏิบัติราชการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจเป็นความกังวลในเรื่องครอบครัวและบุตร ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ **วัตถุประสงค์:** เพื่อศึกษาความกังวลเกี่ยวกับบุตร และความเครียดในกำลังพลในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ **วิธีการศึกษา:** กำลังพลกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 หน่วยเฉพาะกิจที่ 14 อ. ชารโต จ. ยะลา ตอบแบบสอบถามความกังวลเกี่ยวกับบุตร ในเรื่องค่าใช้จ่าย สุขภาพ ความปลอดภัย การเรียน พฤติกรรม ยาเสพติด และตอบแบบประเมินความเครียด **ผลการศึกษา:** กำลังพลที่ตอบแบบสอบถามและมีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี จำนวน 188 นาย พบว่าร้อยละ 68.6, 65.4, 69.7 มีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย สุขภาพบุตร และความปลอดภัยของบุตรตามลำดับ พลทหาร มีความเครียดสูงกว่านายทหารชั้นประทวน/สัญญาบัตร และกำลังพลที่เงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีความเครียดสูง **สรุป:** กำลังพลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย สุขภาพ ความปลอดภัย ของบุตรมากกว่าด้านอื่น การเป็นพลทหาร และเงินเดือนน้อย อาจเป็นปัจจัยสำคัญของความเครียด

Key Words: • กองทัพ • จังหวัดชายแดนภาคใต้ • วิตกกังวล

เวชสารแพทย์ทหารบก 2551;61:21-8.

บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากการปฏิบัติต่อเป้าหมายซึ่งเป็นพลเรือนไม่มีอาวุธแล้ว ยังมีการปฏิบัติต่อเป้าหมายซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ครู ตำรวจ ทหาร โดยการใช้อาวุธรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ดังกล่าว กองทัพภาคที่ 4 กำลังพลส่วนนี้ต้องเดินทางไกลจากภูมิลำเนาเดิม บางส่วนมีภรรยาและบุตรที่ต้องดูแล ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องอยู่ห่างไกลกันเป็นระยะเวลานาน

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 25 ธันวาคม 2550 ได้ให้ตีพิมพ์เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2551
ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ ร.อ. เฉลิมลักษณ์ มหิพันธ์ กองกุมารเวชกรรม
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

ปัญหาด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการสนามมี 4 ระยะ คือ ระยะก่อนไป (pre-deployment) ระยะกำลังปฏิบัติหน้าที่ (deployment) ระยะก่อนกลับ (reunion) และระยะกลับมาจากภารกิจปฏิบัติหน้าที่ (post-deployment) ซึ่งแต่ละระยะจะมีความแตกต่างกันในด้านความวิตกกังวล ความวิตกกังวลจะเพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ (deployment)¹ ซึ่งความกังวลดังกล่าว อาจเกี่ยวข้องกับเรื่องสวัสดิภาพ ความปลอดภัยในชีวิต หรือเป็นความกังวลที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลานและครอบครัว

การศึกษาในทหารสหรัฐที่อยู่ในระหว่างประจำการพบว่า มีกำลังพลถึงร้อยละ 29 ที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสุขภาพความเป็นอยู่ของบุตรหลาน² ในขณะเดียวกัน เด็กที่บิดาหรือมารดาไปปฏิบัติราชการ จะมีระดับของการซึมเศร้าสูงกว่าเด็กที่บิดามารดาไม่ได้ไป³⁵ และทำให้มีปัญหาด้านพฤติกรรมตามมา นอกจากนี้ ปัญหาเศรษฐกิจ การเงิน และปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุ

ความเครียดที่พบบ่อยในประเทศไทย⁶ ก็อาจเป็นสาเหตุของปัญหาสุขภาพจิตในกำลังพลที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่เสี่ยงภัยและห่างไกลจากครอบครัวเช่นกัน^{7,11}

ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้กำลังพลปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และครอบครัวที่ดีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่กำลังพลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ดังนั้นนอกเหนือจากการดูแลสุขภาพของกำลังพลแล้ว การดูแลครอบครัว บุตรหลานของกำลังพล จึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของแพทย์ทหาร การศึกษาถึงความวิตกกังวลของกำลังพลระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม อาจช่วยทำให้โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และกรมแพทย์ทหารบก ในฐานะส่วนหนึ่งของกองทัพบก สามารถเข้าไปมีบทบาทในการบรรเทาความวิตกกังวลของกำลังพล โดยการดูแลบุตรหลานและครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้กำลังพลมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น และปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ ทำให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงตามเจตนาของผู้นบังคับบัญชา และช่วยลดปัญหาด้านพฤติกรรมของบุตรหลาน ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่และเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตรในกำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี ศึกษาระดับความเครียดในกำลังพลที่อยู่ในระหว่างปฏิบัติราชการสนามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศึกษาเปรียบเทียบระดับความเครียดระหว่างกำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี และที่มีบุตรอายุมากกว่า 18 ปี หรือไม่มีบุตร

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสอบถามชนิดให้ตอบเอง (self-administered questionnaire) 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามเกี่ยวกับความวิตกกังวลที่มีต่อบุตร และ (2) แบบประเมินความเครียด แบบสอบถามเกี่ยวกับความวิตกกังวลที่มีต่อบุตร เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (validity) โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช และทำการทดสอบในกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย ก่อนนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงเพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป 9 ข้อ และข้อคำถามเรื่องความกังวลเกี่ยวกับบุตร 7 ข้อ การตอบคำถามแบ่งตาม rating scale เป็น กังวลมาก กังวล และไม่กังวล ส่วนแบบประเมินความเครียด เป็นแบบ

ประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มี rating scale เป็น 4 ระดับ และมีคะแนนรวมตั้งแต่ 0-60 คะแนน คะแนนรวมของความเครียดแบ่งออกเป็น ความเครียดน้อยกว่าปกติ (คะแนน 0 - 5) ความเครียดปกติ (คะแนน 6 - 17) ความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย (คะแนน 18 - 25) ความเครียดสูงกว่าปกติปานกลาง (คะแนน 26 - 29) และความเครียดสูงกว่าปกติมาก (คะแนน 30 - 60)

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ กำลังพลสังกัดกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 หน่วยเฉพาะกิจที่ 14 อ.ธารโต จ.ยะลา ซึ่งมีที่ตั้งปกติอยู่ที่ อ.เมือง จ.ลพบุรี และปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2549 และสมัครใจตอบแบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามกระทำในเดือน กุมภาพันธ์ 2550

โครงการวิจัยได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย กรมแพทย์ทหารบก และการดำเนินงานวิจัยได้รับอนุญาตจากผู้บังคับกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 หน่วยเฉพาะกิจที่ 14

ข้อมูลกำลังพลสังกัดกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 หน่วยเฉพาะกิจที่ 14

หน่วยงาน	จำนวน (นาย)
ทก. และ ร้อย บก. พัน.ร.จก.312	147
ร้อย.ร.จก.3121	120
ร้อย.ร.จก.3122	116
ร้อย.ร.จก.3123	127
ร้อย.ร.จก.3124	121

สถิติวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา รายงานเป็นร้อยละของความวิตกกังวลของกำลังพลในแต่ละข้อคำถาม การเปรียบเทียบคะแนนความเครียดระหว่างกลุ่มต่างๆ ใช้สถิติ Unpaired t-test ส่วนการเปรียบเทียบระดับความเครียดที่สูงกว่าปกติ ใช้สถิติ Chi-square test

ผลการศึกษา

กำลังพลที่ทำการศึกษาจำนวน 631 นาย เป็นกำลังพลของกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ อ. ธารโต จ. ยะลา เป็นระยะเวลาประมาณ 5 เดือนก่อนตอบแบบสอบถาม

แบ่งเป็นกำลังพลที่เป็นโสด 355 นาย (ร้อยละ 56.5) มีคู่ 270 นาย (ร้อยละ 43.0) หม้าย 2 นาย และหย่า 1 นาย มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี จำนวน 188 นาย (ร้อยละ 29.8) และกำลังพลที่มีบุตรอายุมากกว่า 18 ปี หรือไม่มีบุตร จำนวน 443 นาย (ร้อยละ 70.2)

กำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี จำนวน 188 นาย มีอายุ 21 - 54 ปี (มัธยฐาน 32.7 ปี) อายุราชการ 1 - 34 ปี (มัธยฐาน 10 ปี) เป็น พลทหาร 47 นาย (ร้อยละ 25.0) นายทหารชั้นประทวน 130 นาย (ร้อยละ 69.2) และนายทหารชั้นสัญญาบัตร 11 นาย (ร้อยละ 5.9) มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท 75 นาย (ร้อยละ 40) สถานภาพสมรส คู่ 185 นาย (ร้อยละ 98.4) บุตรของกำลังพลมีอายุน้อยกว่า 3 ปี 92 ราย (ร้อยละ 37.2) อายุ 3 - 6 ปี 46 ราย (ร้อยละ 18.6) อายุ 7 - 12 ปี 41 ราย (ร้อยละ 16.6) และอายุ 13 - 18 ปี 68 ราย (ร้อยละ 27.5) (ตารางที่ 1)

ผลการสำรวจความวิตกกังวลพบว่า ร้อยละ 69 ของกำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี มีความกังวลเกี่ยวกับบุตรในเรื่องค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าชุดนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าขนม ค่าเครื่องอุปโภคบริโภค และหนี้สินต่างๆ ร้อยละ 66 มีความกังวลในเรื่องสุขภาพ และการเจ็บป่วยของบุตร และร้อยละ 69 มีความกังวลในเรื่องความปลอดภัย อุบัติเหตุ และอาชญากรรมในทางตรงข้าม กำลังพลน้อยกว่าร้อยละ 50 มีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการเรียน การมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ได้แก่ เกเร ก้าวร้าวคบเพื่อนไม่ดี เล่นการพนัน ซึมเศร้า ปัญหาการติดยาเสพติด การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และปัญหาด้านอื่นๆ (ตารางที่ 2)

ผลการสำรวจความเครียดของกำลังพลด้วยการตอบแบบประเมินความเครียดด้วยตนเอง พบว่า กำลังพลโดยรวม 131 นาย จากผู้ตอบแบบประเมิน 617 นาย มีคะแนนความเครียดสูงกว่าปกติ ร้อยละ 21 โดยแบ่งเป็น ความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย 91 นาย (ร้อยละ 69.5) ความเครียดสูงกว่าปกติปานกลาง 19 นาย (ร้อยละ 14.5) และความเครียดสูงกว่าปกติมาก 21 นาย (ร้อยละ 16) การศึกษาเปรียบเทียบพบว่า กำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี มีความเครียดสูงกว่าปกติ ร้อยละ 23.9 และมีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 12.55 ± 8.41 ไม่แตกต่างจากกำลังพลที่ไม่มีบุตร หรือ มีบุตรอายุมากกว่า 18 ปี ซึ่งมีคะแนนความเครียด 12.61 ± 7.66 โดยมีค่าความเชื่อมั่น 95% ของความแตกต่าง 0.06 (-1.361 ถึง 1.476) (ตารางที่ 3 และ 4)

การศึกษานี้พบว่า กำลังพลที่เป็นพลทหาร มีคะแนนความเครียด 13.97 ± 8.29 สูงกว่ากำลังพลชั้นประทวน และชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีคะแนน 11.33 ± 7.28 และมีระดับความเครียดสูงกว่าปกติร้อยละ 27.7 ซึ่งมากกว่านายทหารชั้นประทวนและสัญญาบัตร (ร้อยละ 15.3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างของคะแนนความเครียดระหว่างกำลังพลชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร (ข้อมูลไม่ได้แสดงในตาราง) นอกจากนี้พบว่า กำลังพลที่มีเงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีคะแนนความเครียด 13.36 ± 7.86 สูงกว่ากำลังพลที่มีเงินเดือนสูงกว่า ซึ่งมีคะแนนความเครียด 11.32 ± 7.82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3 และ 4)

บทวิจารณ์

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความวิตกกังวลของกำลังพลในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเวลาประมาณ 5 เดือน กำลังพลส่วนใหญ่เป็นพลทหาร และนายทหารชั้นประทวน กำลังพลมากกว่าร้อยละ 40 มีครอบครัว และร้อยละ 30 มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี เมื่อทำการศึกษาความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตร พบว่ากำลังพลมากกว่าร้อยละ 60 มีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย / หนี้สิน สุขภาพ ความเจ็บป่วย และความปลอดภัย อุบัติเหตุ อาชญากรรม ซึ่งสูงกว่าความกังวลเกี่ยวกับเรื่องปัญหาไม่ตั้งใจเรียน พฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือ บุหรี่ สุรา ยาเสพติด เนื่องจากบุตรของกำลังพลส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กประถมต้น ซึ่งเป็นวัยที่จะมีปัญหาในเรื่องการเจ็บป่วย มากกว่าปัญหาการเรียนหรือพฤติกรรม ส่วนความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย เป็นข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีค่าครองชีพสูงขึ้น

การศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับความเครียดของกำลังพลที่ปฏิบัติราชการทหารในพื้นที่เสี่ยงภัย ให้ผลในทางเดียวกัน กำลังพลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะมีระดับความเครียดสูง ซึ่งอาจส่งผลให้มีภาวะวิตกกังวล และซึมเศร้าได้²⁷⁻³¹ ในการศึกษาครั้งนี้ แม้จะพบว่ากำลังพลส่วนใหญ่มีความเครียดอยู่ในระดับปกติ แต่กำลังพลจำนวนสูงถึงร้อยละ 21 มีความเครียดในระดับที่สูงกว่าปกติ ซึ่งในจำนวนนี้มีถึงร้อยละ 30 ที่มีความเครียดสูงกว่าปกติปานกลางถึงสูงกว่าปกติมาก จึงเป็นที่น่าห่วงใยว่า กำลังพลเหล่านี้ควรได้รับการดูแลด้านจิตใจ และมีการให้คำแนะนำปรึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อลดโอกาสที่จะนำไปสู่การเกิดภาวะซึมเศร้า หรือ การเกิดปัญหาทางกายและจิตที่ส่งผลกระทบต่อภารกิจปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ตารางที่ 1 ข้อมูลกำลังพลทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม (n=631) และกำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี (n=188)

ข้อมูล	กำลังพลทั้งหมด	กำลังพลที่มีบุตร อายุน้อยกว่า 18 ปี
อายุ (ปี) *	23.3 (19, 54)	32.7 (21, 54)
สถานภาพสมรส		
โสด	355 (56.5)	-
คู่	270 (43.0)	185 (98.4)
หม้าย	2 (0.3)	2 (1.1)
หย่า	1 (0.2)	1 (0.5)
ไม่ตอบ	3 (0.5)	-
อายุบุตร		
น้อยกว่า 3 ปี		92 (37.2)
3 - 6 ปี		46 (18.6)
7 - 12 ปี		41 (16.6)
13 - 18 ปี		68 (27.5)
ยศทางทหาร		
พลทหาร	304 (48.2)	47 (25.0)
สิบตรี - สิบเอก	195 (30.9)	64 (34.0)
จ่าสิบตรี - จ่าสิบเอก	111 (17.6)	66 (35.1)
ร้อยตรี - ร้อยเอก	21 (3.3)	11 (5.9)
อายุราชการ *	2 (1,34)	10 (1, 34)
เงินเดือน (บาท)		
<5,000	236 (37.6)	35 (18.6)
5,001 - 10,000	160 (25.5)	40 (21.3)
10,001 - 15,000	116 (18.5)	48 (25.5)
15,001 - 20,000	41 (6.5)	24 (12.8)
>20,000	75 (11.9)	41 (21.8)
ไม่ตอบ	3 (0.5)	-

*ข้อมูลนำเสนอเป็นค่า Median (range)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของกำลังพลที่ปฏิบัติราชการสนาม แสดงผลการศึกษาที่แตกต่างกัน กำลังพลในภารกิจ Persian Gulf ของสหรัฐอเมริกา ที่มีครอบครัวมีระดับความเครียดสูงกว่ากำลังพลที่เป็นโสด⁷ ส่วนปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเครียดของกำลังพลในภารกิจสงครามอิรัก⁹ ได้แก่ การไม่มีบุตร อายุน้อยกว่า 25 ปี การศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา และ

ช่วงกลางของระยะปฏิบัติงาน (mid-deployment) ในการศึกษาครั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างกันของคะแนนความเครียดและระดับความเครียดระหว่างกำลังพลที่เป็นโสดและมีครอบครัว และไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี และกลุ่มที่มีบุตรอายุมากกว่า 18 ปี หรือไม่มีบุตร แต่ปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความเครียดของกำลังพล คือ การเป็นพลทหาร และเงิน

การสำรวจความวิตกกังวลเกี่ยวกับบุตรในกำลังพล

25

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจความกังวลของกำลังพลในด้านต่างๆ เกี่ยวกับบุตร

เรื่องที่มีความกังวล	จำนวนที่ ตอบ	กังวลมาก (ร้อยละ)	กังวล (ร้อยละ)	ไม่กังวล (ร้อยละ)
ค่าใช้จ่าย และ / หรือ หนี้สิน	186	41 (22.0)	88 (47.3)	57 (30.6)
สุขภาพ ความเจ็บป่วย	186	31 (16.7)	92 (49.5)	63 (33.9)
ความปลอดภัย อุบัติเหตุ อาชญากรรม	185	41 (22.2)	88 (47.6)	56 (30.3)
ผลการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน หนีเรียน	121	16 (13.2)	42 (34.7)	63 (52.1)
พฤติกรรมเกร ก้าวร้าว คบเพื่อนไม่ดี การพนัน ซึมเศร้า วิตกกังวล	120	15 (12.5)	34 (28.3)	71 (59.2)
ยาเสพติด บุหรี่ สุรา ยาบ้า	74	11 (14.9)	23 (31.1)	40 (54.1)
เรื่องอื่น ๆ	186	21 (11.3)	56 (30.1)	109 (58.6)

ตารางที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนความเครียด ในกลุ่มต่างๆ

	จำนวน (ราย)	คะแนน Mean (SD)	95% CI ของ ความแตกต่าง	P value
ชั้นยศ				
พลทหาร	296	13.97 (8.29)	2.64 (1.41, 3.87)	<0.001
ชั้นประทวน / สัญญาบัตร	321	11.33 (7.28)		
เงินเดือน				
≤ 10,000 บาท	386	13.36 (7.86)	2.04 (0.75, 3.32)	0.002
> 10,000 บาท	228	11.32 (7.82)		
สถานภาพสมรส				
โสด	346	12.99 (7.74)	0.89 (-0.39, 2.17)	0.17
คู่	265	12.11(8.14)		
การมีบุตร				
มีบุตรอายุ < 18 ปี	184	12.55 (8.41)	0.06 (-1.36,1.48)	0.94
มีบุตรอายุ > 18 ปี / ไม่มีบุตร	433	12.61 (7.66)		

SD: standard deviation, CI: confidence interval

ตารางที่ 4 ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความเครียดสูงกว่าปกติ ในกลุ่มต่างๆ

	จำนวน (ราย)	ความเครียดสูงกว่าปกติ n (%)	P value
กำลังพลทั้งหมดที่ตอบแบบประเมิน	617	131 (21.2)	-
ชั้นยศ			
พลทหาร	296	82 (27.7)	< 0.001
ชั้นประทวน / สัญญาบัตร	321	49 (15.3)	
เงินเดือน			
≤ 10,000 บาท	386	87 (22.5)	0.34
> 10,000 บาท	228	44 (19.3)	
สถานภาพสมรส			
โสด	346	75 (21.7)	0.87
คู่	265	56 (21.1)	
การมีบุตร			
มีบุตรอายุ < 18 ปี	184	44 (23.9)	0.29
มีบุตรอายุ > 18 ปี / ไม่มีบุตร	433	87 (20.1)	

เดือนที่ต่ำกว่า 10,000 บาท จึงเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของกำลังพลอาจแตกต่างกันตามภารกิจ สถานการณ์ และลักษณะของกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจนั้นๆ

แม้ว่าการศึกษานี้จะแสดงให้เห็นภาพรวมว่า ความวิตกกังวลในกำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี และความเครียดของกำลังพล อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่าย และเงินเดือน แต่การแปลผลในการศึกษานี้ อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากการไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลและความเครียด ในระยะต่างๆ ของภารกิจ จึงเป็นการยากที่จะสรุปว่า ความวิตกกังวลและความเครียด เป็นผลจากการไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยงภัยหรือเป็นปัญหาที่มีอยู่เดิมก่อนไปปฏิบัติภารกิจ นอกจากนี้แบบประเมินความเครียดของกรมสุขภาพจิตที่ใช้ เป็นแบบประเมินความเครียดสำหรับบุคคลทั่วไป จึงไม่สามารถระบุสาเหตุของความเครียดในกลุ่มพลทหาร หรือกลุ่มผู้ที่มีเงินเดือนน้อยได้ และไม่สามารถสรุปได้ว่าความเครียดที่เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากภารกิจที่เสี่ยงภัยสูง หรือเป็นผลจากสาเหตุอื่น อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆ ของกองทัพบกเห็นความสำคัญของการดูแลด้านสุขภาพจิต นอกเหนือจากการ

ดูแลสุขภาพกาย ในกำลังพลที่ปฏิบัติราชการสนามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างปัญหาของกำลังพลกับครอบครัวที่อยู่ห่างไกล นอกจากนี้ผลการศึกษายังช่วยเป็นแนวทางให้กรมแพทย์กองทัพบกได้วางแผนในการให้บริการทางการแพทย์เชิงรุกแก่บุตรของกำลังพล เพื่อเป็นการคลายความวิตกกังวล และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่กำลังพลของกองทัพบกให้สามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชาต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

กำลังพลสังกัดกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 312 หน่วยเฉพาะกิจที่ 14 ซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความวิตกกังวลในเรื่องค่าใช้จ่าย สุขภาพ และความปลอดภัยในชีวิตของบุตรที่อยู่ในความดูแลมากกว่าด้านอื่น แม้ว่ากำลังพลส่วนใหญ่จะมีความเครียดในระดับปกติ แต่มีกำลังพลส่วนหนึ่งที่มีความเครียดในระดับสูง กำลังพลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 18 ปี มีความเครียดไม่แตกต่างกับกำลังพลที่มีบุตรอายุมากกว่า 18 ปี หรือไม่

มีบุตร ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเครียดของกำลังพล คือ การเป็นพลทหาร และการมีเงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลและความเครียด ในระยะต่างๆ ของภารกิจ คือ ก่อนไป ขณะปฏิบัติภารกิจ และหลังจากกลับมาสู่ที่ตั้ง รวมถึงศึกษาความวิตกกังวลและความเครียดของบุตรและครอบครัวของกำลังพลที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ เพื่อสามารถวางแผนในการดูแลกำลังพลและครอบครัวอย่างครบวงจร นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับปัญหาสุขภาพจิตของ และมีระบบการดูแลรักษาเพื่อลดความเครียดของกำลังพล เพื่อป้องกันมิให้เกิดความวิตกกังวล ความซึมเศร้า และความเครียดในระดับอันตราย ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายของกำลังพล และการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญของกองทัพ

เอกสารอ้างอิง

1. The emotional phases of deployment [Online]. 2006 [cited 2006 Dec 23]; Available from: URL :http://www.military.com/NewContent/0,13190,Deployment_Family_Emotional,00.html
2. Whealin J, Pivar I. Coping when a family member has been called to war - A National Center for PTSD Fact Sheet [Online]. [2006] [cited 2006 Dec 23]; Available from: URL:http://www.operation-homefront.org/Info/info_deploy.shtml
3. Kelley ML, Hock E, Smith KM, Jarvis MS, Bonney JF, Gaffney MA. Internalizing and externalizing behavior of children with enlisted Navy mothers experiencing military-induced separation. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2001;40(4):464-71.
4. Jensen PS, Martin D, Watanabe H. Children's response to parental separation during operation desert storm. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 1996;35(4):433-41.
5. Cozza SJ, Chun RS, Polo JA. Military families and children during operation Iraqi freedom. *Psychiatr Q* 2005;76(4):371-8.
6. ชรณินทร์ กองสุข, อัจฉรา จรัสสิงห์, เนตรชนก บัวเล็ก และคณะ. ความเครียดของคนไทย: การศึกษาระดับชาติ ปี 2546. การประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติ ครั้งที่ 4 เรื่องสุขภาพจิตกับภัยพิบัติ วันที่ 6-8 กรกฎาคม 2548 ณ โรงแรมบรินซ์พาลาส กรุงเทพมหานคร หน้า 79-80.
7. Hammelman TL. The Persian Gulf conflict: the impact of stressors as perceived by Army reservists. *Health Soc Work* 1995;20(2):140-5.
8. Hoge CW, Castro CA, Messer SC, McGurk D, Cotting DI, Koffman RL. Combat duty in Iraq and Afghanistan, mental health problems, and barriers to care. *N Engl J Med* 2004;351(1):13-22.
9. McNulty PA. Reported stressors and health care needs of active duty Navy personnel during three phases of deployment in support of the war in Iraq. *Mil Med* 2005;170(6):530-5.
10. Hotopf M, Hull L, Fear NT, et al. The health of UK military personnel who deployed to the 2003 Iraq war: a cohort study. *Lancet*. 2006;367(9524):1731-41.
11. Di Nicola M, Occhiolini L, Di Nicola L, et al. Stress management and factors related to the deployment of Italian peacekeepers in Afghanistan. *Mil Med* 2007;172(2):140-3.

A Survey of Anxiety on Offspring among the Army Personnel Deployed in 3 Southern Border Provinces

Chalermduk Mahiphan*, Sangkhae Chamnanvanakij*, Chacriya Theranate* and Isara Rukkul**

*Department of Pediatrics, Phramongkutklo Hospital

**Department of Psychiatry, Phramongkutklo Hospital

Background: Stress among army personnel deployed in 3 southern border provinces may be related to risk and remote family and affect their competency of work. **Objective:** To study the anxiety on offspring and the stress level among army personnel deployed in 3 southern border provinces **Materials and Methods:** Army personnel of 312th Infantry Battalion Task Force, 14th task force at Thanto district, Yala provinces who had been deployed in 3 southern border provinces for 5 months answered 2 questionnaires. The first one was the assessment of anxiety on offspring concerning cost of living, health, safety, education, behavior and drug abuses. The other was self-assessment of stress. **Results:** 631 army personnel answered the questionnaires. 188 (29.79%) had children aged less than 18 years. 68.6%, 65.4% and 68.6% of them expressed anxiety on cost of living, child's health, and child's safety, respectively. Factors contributing to high stress scores were private rank and salary less than 10,000 Baht. **Conclusions:** The anxiety on offspring among army personnel deployed in 3 southern border provinces is commonly related to cost of living, health and safety. Private rank and low income are important factors related to high stress level.

Key Words: • Army • Southern border province • Anxiety

RTA Med J 2551;61:21-8.